

Afb. 1: Globale begrenzing onderzoeksgebied (rood kader). Het betreft een kleedkamergebouw en sp...
Burgemeester Norbruislaan in het noorden van Utrecht. Bron ondergrond: PDOK.nl/viewer.

effectbeoordeling omdat planning, exacte locatie en details met betrekking tot uitvoering nog onbekend zijn. Alle ingrepen worden uitgevoerd onder de noemer "ruimtelijke ontwikkeling en inrichting". De voornaamste ingrepen zijn:

- Sloop van een kleedkamergebouw (lente/zomer 2020)
- Plaatsing van lichtmasten langs het naastgelegen sportveld (zomer 2020)
- Nieuwbouw kleedkamergebouw (waarschijnlijk medio 2021)

In het kader van de Wet natuurbescherming (Wnb) is het gebied op 12 maart 2020 bezocht door ecoloog J. Mossink van Ruimte voor Advies en geïnspecteerd op beschermde natuur-

Afbeelding 2: Luchtfoto onderzoekslocatie. De rode onderbroken cirkel geeft de locatie van het te slopen kleedkamergebouw weer. De gele kaders representeren de zones waar lichtmasten gepland zijn, exacte aantallen en locaties zijn nog niet uitgewerkt. De blauwe cirkel geeft bij benadering de locatie van het toekomstige kleedkamergebouw weer. Bron ondergrond: PDOK luchtfoto 2019.

Afbeelding 3: Het te slopen kleedkamergebouw met links de toegangsweg tot Sportpark Zuilen vanaf de Burgemeester Norbruislaan en rechts een deel van het sportveld.

waarden. Hierbij is onderzoek gedaan naar het (mogelijk) voorkomen van soorten beschermd onder de Wet natuurbescherming en Utrechtse soortenlijst.

2. Onderzoeksmethode, kwaliteitsborging en houdbaarheid onderzoek

2.1 Onderzoeksmethode

Voorafgaand aan het locatiebezoek zijn bronnen geraadpleegd zoals NDFF, overige relevante verspreidingsgegevens en kaartmateriaal. Het projectgebied is vervolgens visueel met behulp van een verrekijker en zaklamp onderzocht op aanwezigheid van geschiktheid van de bebouwing en directe omgeving voor beschermde soorten. Het veldbezoek is op donderdag 27 februari uitgevoerd door J. Mossink BSc ecooloog van bureau Ruimte voor Advies. Aan de hand van bronnenonderzoek en veldbezoek is voorliggende rapportage met bevindingen en advies opgesteld.

Tabel 1. Overzicht omstandigheden veldbezoek quickscan Sportpark Zuilen

Datum	Omstandigheden
12-03-2020	9°C, halfbewolkt, ZW 4-5

2.2 Kwaliteitsborging en houdbaarheid onderzoek

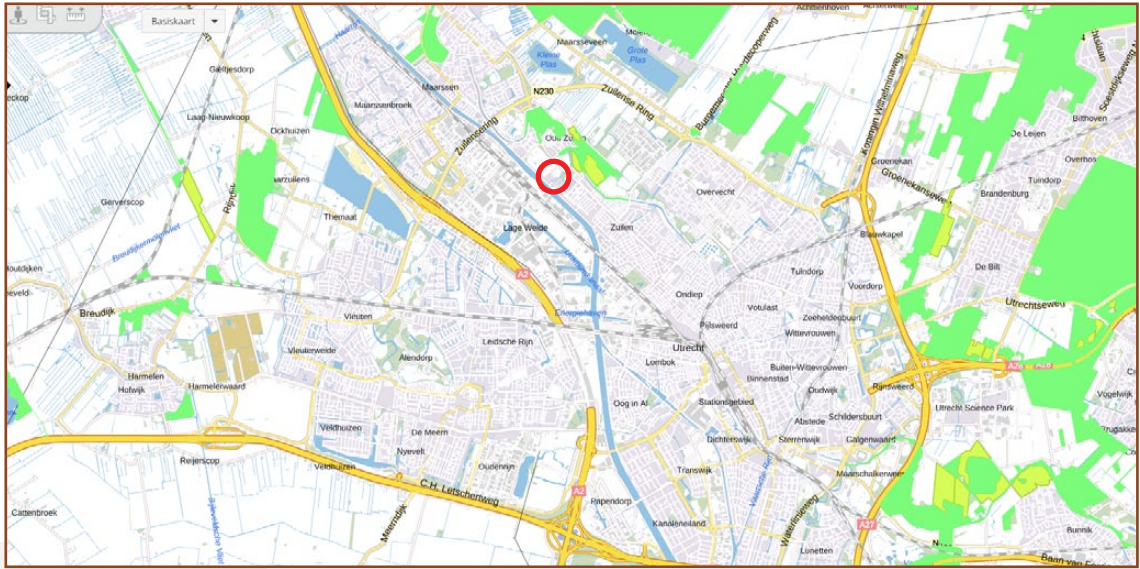
Door de inzet van deskundigen op gebied van ecologie en landelijk geaccepteerde onderzoeksmethoden is de kwaliteit van het onderzoek zoveel mogelijk gewaarborgd. Ruimte voor Advies is kandidaat-lid van en hanteert de richtlijnen van het Netwerk Groene Bureaus (NGB), soortinventarisatieprotocollen van het NGB en/of richtlijnen kennisdocumenten van BIJ12. Toetsing van de aanpak en uitwisseling van ervaringen met gemeenten, provincies en collega-onderzoekers vindt plaats op regelmatige basis.

Garanties over aan-/afwezigheid van planten en dieren is niet te geven. Daarvoor is de aard en de opzet van een quickscan niet toereikend. Daarbij is het een eenmalige momentopname en houdt het geen rekening met de dynamische aspecten van natuur, zoals migratie en kolonisatie door soorten en veranderingen in terreingebruik en –beheer. Ook dient er rekening te worden gehouden met de veranderingen in wet- en regelgeving. De geldigheidsduur van de rapportage bedraagt voor de zwaarder beschermde soorten maximaal 3 jaar.

3. Resultaten en effectbeoordeling

3.1 Gebiedsbeleid

De locatie ligt in de bebouwde kom ten westen van de binnenstad van Utrecht en is geen onderdeel van beschermde natuurgebieden (Afbeelding 4). De afstand tot Natura 2000-gebied bedraagt ruim 2,4 kilometer. Dichtstbijzijnde onderdelen van het NNN liggen op ongeveer 250 meter afstand in noordelijke richting. Een dubbele rij parkeerplaatsen en de Burgemeester Norbruislaan vormen de afscheiding met meer natuurlijk ingerichte gebieden rond de Daalseweg en de Vecht. Een significante verslechtering van N2000-habitattypen door veranderde stikstofdepositie lijkt gezien de aard van het project en afstand tot natuurgebieden niet aan de orde. Voer ter bevestiging een berekening uit met behulp van AERIUS Calculator, waarbij rekening wordt gehouden met de aanlegfase. Het voorgenomen gebruik is verder met zekerheid niet van invloed op beschermde natuurgebieden gezien de aard van de ingreep, beperkte schaal en een gebrek aan landschappelijke binding met NNN en Natura 2000-gebieden.

Afbeelding 4: Ligging onderzoekslocatie (rode cirkel) ten opzichte van beschermde natuurgebieden. Bron ondergrond: webkaart provincie Utrecht.

3.2 Waarnemingen NDFF

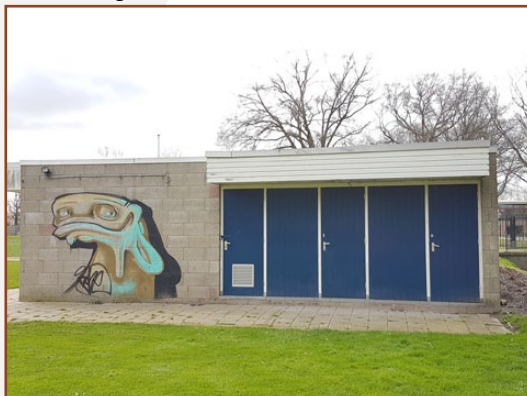
In de Nationale Databank Flora en Fauna zijn de afgelopen tien jaar binnen een straal van 1000 meter duizenden waarnemingen van beschermde en vrijgestelde soorten opgenomen. Voor het merendeel betreft het vogels langs de Vecht en het parkbos van Oud-Zuilen. Ook zijn ruim 1000 waarnemingen van vleermuizen doorgegeven, waarvan het overgrote deel foeragerende gewone dwergvleermuizen. Binnen de grenzen van Sportpark Zuilen zijn uitsluitend foeragerende gewone dwergvleermuizen waargenomen. Andere vleermuissoorten die in de omgeving voorkomen zijn ruige dwergvleermuis, kleine dwergvleermuis, laatvlieger, rosse vleermuis, meervleermuis, watervleermuis, baardvleermuis/Brandts vleermuis, gewone grootoorvleermuis, een onbekende myoot en enkele ongedetermineerde vleermuizen. De meeste exemplaren zijn gezien langs de Vecht, Slot Zuilen en het bijbehorende parkbos en het Van Heukelompark. Van de grondgebonden zoogdieren zijn bever, eekhoorn, egel, haas, huisspitsmuis, konijn en rosse woelmuis bekend. Van de amfibieën zijn uitsluitend waarnemingen van algemene vrijgestelde soorten (bruine kikker, bastaardkikker, meerkikker, gewone pad en kleine watersalamander) bekend. Van ringslang is één recente waarneming bekend uit Oud-Zuilen, en meer uit het gebied verder in noordelijke richting. Uit de overige soortgroepen ontbreken waarnemingen van beschermde soorten uit het onderzoeksgebied en omgeving.

3.3 Flora

Vanuit de NDFF zijn geen waarnemingen van beschermde vaatplanten uit het projectgebied en omgeving bekend. De projectlocatie maakt onderdeel uit van een sportpark. Het te slopen gebouw is vrij van begroeiing en grotendeels omringd door verharding. Alleen aan de westkant ligt een goed onderhouden plantvak met sierplanten en enkele kleine kruidensoorten zoals speenkruid, hondsdrif en vogelmuur. Voor de rest bestaat het terrein uit gazon met een hoog onderhoudsniveau. Het wordt jaarrond regelmatig gemaaid, het wordt bemest en is soortenarm. Behalve enkele zeer algemene grassen en kruiden zoals madelief en paardenbloem zijn geen

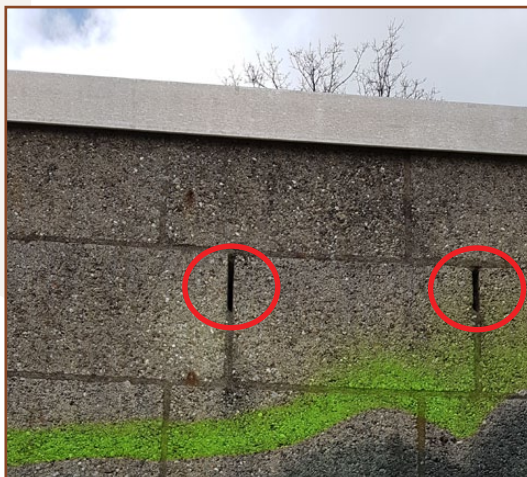
Afbeelding 5: Het sportveld vanuit oostelijke richting gezien. Rechts de bomenrij (met verder rechts maar niet zichtbaar een watergang) en rand van het veld waarlangs mogelijk lichtmasten komen, linksachter het te slopen kleedkamergebouw.

Afbeelding 6: Het te slopen kleedkamergebouw gezien vanuit noordelijke richting.

Afbeelding 7: Eén van de openingen in de afdakjes waardoor vogels en andere dieren toegang tot de holle ruimte hebben.

Afbeelding 8: Open stootvoegen kort onder de dakrand. Een aantal openingen zijn breed genoeg voor dwergvloermuizen.

Afbeelding 9: Cloese-up van één van de open voegen. Via de voegen kan de achterliggende luchtspouw bereikt worden.

noemenswaardige soorten zichtbaar of te verwachten. Er zijn geen beschermde plantensoorten van de Wnb en Utrechtse soortenlijst gevonden en een effect op dergelijke soorten is op basis van het karakter van de locatie en het gebruik uit te sluiten.

3.4 Grondgebonden zoogdieren

Enkele algemene kleine grondgebonden zoogdiersoorten zoals huisspitsmuis, veldmuis, rosse woelmuis, bruine rat, konijn en haas kunnen op het sportpark voorkomen. Op de Natuurwaardenkaart van gemeente Utrecht is het gedeelte waar het kleedkamergebouw staat aangewezen als leefgebied voor konijn. Op het veld zijn daadwerkelijk konijnenkeutels aangetroffen. Ook werden diverse kleine holen gevonden onder de bomenrijen en in het plantvak naast het kleedkamergebouw. Voor de te verwachten soorten geldt een algemene ontheffing van de Wet natuurbescherming in geval van ruimtelijke ingrepen of helemaal geen bescherming (bruine rat). Effecten blijven naar verwachting beperkt tot effecten op muisachtigen tijdens de sloop en tijdelijke verstoring van foeragerende of rustende dieren tijdens uitvoering van de aanlegwerkzaamheden.

3.5 Vleermuizen

In de omgeving zijn volgens de NDFF in de afgelopen 10 jaar maar liefst 8 soorten vleermuizen waargenomen: gewone, ruige en kleine dwergvleermuis, gewone grootoorvleermuis, laatvlieger, meervleermuis, watervleermuis, baardvleermuis (of Brandts vleermuis) en rosse vleermuis. Bijna 800 van de ruim 1000 waarnemingen betreft gewone dwergvleermuizen. Rosse vleermuis (84), ruige dwergvleermuis (75), laatvlieger (29) en gewone grootoorvleermuis (21) volgen op gepaste afstand. De overige soorten zijn minder dan 10 keer waargenomen. Veruit de meeste waarnemingen zijn gedaan langs de Vecht, het parkbos van Slot Zuylen en het Van Heukelompark ten zuiden van de woonwijk grenzend aan het sportpark. Op het sportpark zelf zijn ongeveer 15 waarnemingen bekend. In alle gevallen betrof het foeragerende gewone dwergvleermuizen. Verblijfplaatsen op het sportpark zijn niet bekend. In het gebouw van het Wellantcollege ten zuiden van de sportvelden is in het verleden een kolonie van gewone dwergvleermuizen aangetroffen. Het is aannemelijk dat het schoolgebouw nog steeds de functie als kolonieverblijfplaats vervult.

Sloop kleedkamergebouw

Het kleedkamergebouw is opgebouwd uit een dubbele laag cementblokken met een luchtsponw ertussen. In de west- en oostgevel zijn diverse open voegen aanwezig tussen de blokken. die groot genoeg zijn voor dwergvleermuizen (gewone, ruige en kleine dwergvleermuis). Deze openingen bevinden zich in de onderste rij blokken en tussen blokken op ongeveer 2,5 meter hoogte, kort onder de dakrand. Niet alle open voegen zijn groot genoeg voor vleermuizen, maar meerdere hoge voegen zijn met zekerheid breed genoeg voor dwergvleermuizen. Voor grotere soorten zoals laatvlieger zijn de openingen te klein. De openingen leiden tot een spouwruimte die tenminste geschikt is als zomer-, paar- en (klein) winterverblijf van vleermuizen. Gezien het type gebouw, de locatie en de waarnemingen die op het sportpark gedaan zijn worden voornamelijk kleine verblijfplaatsen van gewone dwergvleermuis verwacht.

Als massawinterverblijf is het gebouw niet geschikt. De buffercapaciteit is door de relatief geringe afmetingen en massa te klein voor deze functie. Vanuit NDFF, Natuurwaardenkaart Utrecht en Soortenmanagementplan zijn geen verblijfplaatsen van gewone dwergvleermuis

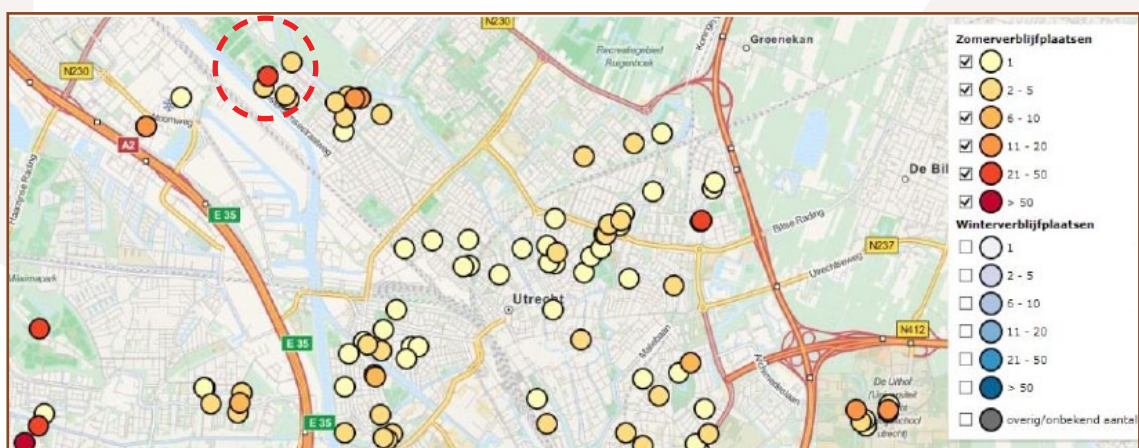
op de onderzoekslocatie bekend. De kans op een kraamverblijfplaats is daarmee klein gezien het feit dat de omgeving relatief goed onderzocht is. Van laatvlieger en meervleermuis zijn geen verblijfplaatsen in de omgeving bekend en de openingen zijn te klein voor deze grote vleermuissoorten. Ruige dwergvleermuis lijkt in Utrecht overwegend in bomen te verblijven, en ook rosse vleermuis en watervleermuis of andere myoten worden niet in de bebouwing verwacht. Waarnemingen van Baardvleermuis/Brandt's vleermuis dateren uit 2010 en zijn gedaan langs de Vecht en bij Slot Zuilen. Een verblijfplaats in het kleedkamergebouw is uiterst onwaarschijnlijk.

De sloop van het kleedkamergebouw leidt mogelijk tot verstoring en/of vernieling van vaste, jaarrond beschermde verblijfplaatsen en het doden of verwonden van exemplaren van de gewone dwergvleermuis. Het voornemen kan niet worden uitgevoerd zonder aantasting van de potentiële verblijfplaatsen. Voor het vervolgtraject zijn er twee opties:

1) Het gebouw is eigendom van de gemeente en het gebouw is geschikt voor gewone dwergvleermuis. Er kan gebruik worden gemaakt van de gemeentelijke gebiedsgerichte ontheffing voortvloeiend uit het Soortenmanagementplan. Werk volgens het protocol diervriendelijk slopen (sloop buiten kraamperiode en periode van winterrust, ongeschikt maken verblijfplaats buiten de kwetsbare perioden). Realiseer in de nieuwbouw 10 paarverblijfplaatsen en/of 1 groepsvleermuisverblijfplaats in de vorm van inbouwvoorzieningen. Daarnaast dienen vleermuiskasten te worden opgehangen in de omgeving die als tijdelijke vervanging kunnen dienen totdat de voorzieningen in het nieuwe kleedkamergebouw functioneel zijn. Het aanbieden van zowel tijdelijke als permanente vervangende voorzieningen voor vleermuizen dient onder ecologische begeleiding plaats te vinden.

2) De tweede optie is het uitvoeren van nader onderzoek naar vleermuisverblijfplaatsen conform de richtlijnen van het Vleermuisprotocol 2017. Worden tijdens het onderzoek geen vleermuizen aangetroffen dan zijn in principe geen maatregelen vereist. Worden hierbij wel vleermuizen aangetroffen dan zijn alsnog maatregelen vereist (zie punt 1).

Optie 1 verdient in dit geval de voorkeur. Tijd en kosten van het nader onderzoek worden bespaard, terwijl er voldoende rekening gehouden wordt met de vleermuizen voorafgaand en tijdens de werkzaamheden en ze ook in de toekomst gebruik kunnen maken van gebouwen op het sportpark.

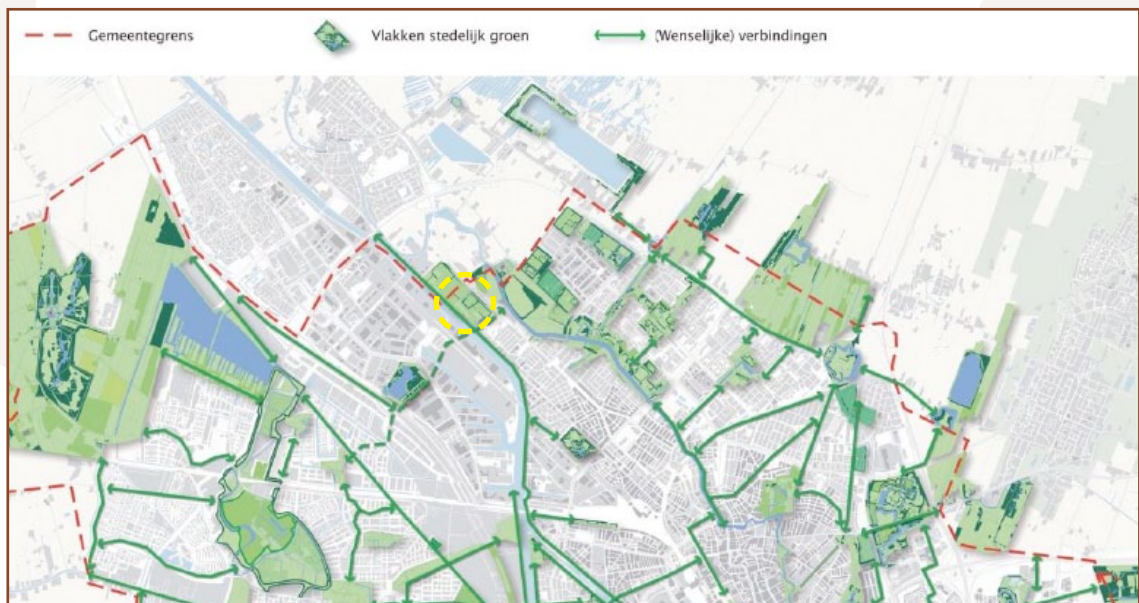
Afbeelding 10: Vleermuisverblijfplaatsen aangetroffen tijdens inventarisaties in 2014-2015. Linksboven (grote rode cirkel) verblijfplaatsen aangetroffen in de wijk naast Sportpark Zuilen. Bron ondergrond: Soortenmanagementplan De Utrechtse aanpak diervriendelijk bouwen, gemeente Utrecht 2016.

Plaatsing lichtmasten

Om sporten na zonsondergang mogelijk te maken is gemeente Utrecht voornemens om lichtmasten langs de lange zijden van het veld te plaatsen. Om de benodigde lichtsterkte te verkrijgen zijn 6-8 lichtmasten nodig. Het gebruik van lichtmasten langs het sportveld leidt mogelijk tot negatieve effecten door lichtverstoring op een potentieel belangrijke vliegroute van vleermuizen langs de bomenrijen en watergangen ten noorden van het sportveld. Het is aannemelijk dat gewone dwergvleermuizen en andere vleermuizen met verblijfplaatsen in de woonwijk ten zuidoosten van het sportpark de bomenrijen en watergangen tussen sportvelden en Burgemeester Norbruislaan gebruiken als vliegroute van en naar foerageergebieden in noordelijke richting zoals de Vecht, het parkbos en andere delen van Oud-Zuilen. Er is geen onderzoek naar de functie vliegroute langs de Burgemeester Norbruislaan uitgevoerd waardoor niet duidelijk is welke aantallen en soorten gebruik maken van de mogelijke vliegroute. De zuidelijke helft van het sportveld bestaat uit een open vlakte en is geen onderdeel van een vliegroute of belangrijk foerageergebied. Mogelijk kunnen negatieve effecten door lichtverstoring voldoende voorkomen of gemitigeerd worden door aanpassing van de armaturen, verlichtingshoogte en plaatsing van de masten. Of en hoe dit technisch oplosbaar is dient nader uitgezocht te worden. geeft aan hierover intern in overleg te gaan.

Bij twijfel over de mate van effectiviteit van mogelijke planaanpassingen is nader onderzoek naar de functie "vliegroute" noodzakelijk om vast te stellen welke soorten en aantallen vleermuizen gebruik maken van de bomenrij en watergang ten noorden van het veld. Dit onderzoek dient te worden uitgevoerd conform de richtlijnen van het Vleermuisprotocol 2017. Dit betekent minimaal 2 gerichte inventarisaties in de periode 15 mei - 15 september met een tussenperiode van tenminste 8 weken tussen veldbezoeken.

Het realiseren van lichtmasten leidt niet tot directe effecten op vleermuisverblijfplaatsen. Alle bomen langs het veld zijn tijdens het veldbezoek geïnspecteerd op holtes, scheuren en andere potentiële verblijfplaatsen. Deze werden niet aangetroffen in de omgeving van het veld. Van essentieel foerageergebied is met zekerheid geen sprake aangezien er volop bomenrijen, bosranden en watergangen in de directe omgeving aanwezig zijn. Het minder geschikt raken van een relatief klein oppervlakte zal niet leiden tot effecten op lokale vleermuispopulaties.

Afbeelding 11: Uitsnede van kaart Visie stedelijke groenstructuur 2030. Het sportpark is aangemerkt als "vlakken stedelijk groen". In het document SMP De Utrechtse aanpak diervriendelijk bouwen wordt vermeld dat het voorkomen of verminderen van verlichting in de stedelijke groenstructuur een aandachtspunt is. Concrete richtlijnen worden echter niet gegeven. Bron ondergrond: Soortenmanagementplan De Utrechtse aanpak diervriendelijk bouwen, gemeente Utrecht 2016.

3.6 Vogels

Door beschadiging van de afdakjes zijn deze in de huidige toestand toegankelijk voor vogels en daardoor geschikt als broedlocatie. Tijdens het veldbezoek zijn de ruimten geïnspecteerd met behulp van een zaklamp. Nesten werden niet aangetroffen, in het afdakje in de oostgevel wel takjes en veertjes die vermoedelijk eens deel uitmaakten van een nest. Soorten met jaarrond beschermde nestplaatsen worden niet verwacht. Door de relatief geïsoleerde ligging ten opzichte van de stedelijke omgeving ligt aanwezigheid van huismus en gierzwaluw niet voor de hand. Tijdens het locatiebezoek werden nergens huismussen gezien of gehoord, en in de afdakjes ontbraken nest(rest)en van huismussen. Voor gierzwaluw zijn de gebouwen erg laag (< 3 meter), de ligging in een open omgeving naast een bomenrij is ongunstig en de potentiële nestlocaties lijken er pas vrij recent te zijn terwijl gierzwaluwen niet snel nieuwe nestplaatsen in bezit nemen. Van steenuil en kerkuil zijn geen sporen zoals braakballen, schijfsporen en veren aangetroffen en kunnen als afwezig worden beschouwd. Voor overige vogelsoorten met jaarrond beschermde nestplaatsen heeft de locatie geen potentie. In de bomen rond het sportveld zijn geen kraaiennesten of nesten aanwezig van roek, sperwer, buizerd, boomvalk, ransuil en andere soorten met jaarrond beschermde nest- of rustplaatsen. Het uitvoeren van nader onderzoek of treffen van mitigerende maatregelen is niet aan de orde wat betreft vogels met jaarrond beschermde rust- en voortplantingsplaatsen.

In de afdakjes zijn broedgevallen van zangvogels zoals spreeuw en zanglijster mogelijk. Sloop- en bouwwerkzaamheden kunnen leiden tot verstoring van nesten tijdens de broedperiode. Dit is te voorkomen door werkzaamheden te starten buiten het voortplantingsseizoen. Het broedseizoen is geen vastgestelde periode, uitsluitend van belang is aanwezigheid van in gebruik zijnde nesten. Indicatief wordt vaak de periode half maart - half augustus gehanteerd omdat in deze periode de kans op broedgevallen het grootst is. Aangezien de sloopwerkzaamheden waarschijnlijk eerder starten is het noodzakelijk om voorafgaand aan de werkzaamheden een broedvogelcheck uit te laten voeren door een erkend deskundige. Worden daarbij geen nesten vastgesteld dat kunnen de afdakjes worden dichtgemaakt om broedgevallen te voorkomen. Wanneer wel nesten aanwezig zijn moet gewacht worden met dichtmaken of slopen totdat het nest niet meer in gebruik is. Eventuele nesten in bomen en nestkastjes in de bomenrij ten noordwesten van het kleedkamergebouw zullen gezien de kleinschaligheid en korte tijdsduur van de ingreep geen wezenlijke hinder ondervinden van de werkzaamheden.

3.7 Amfibieën en reptielen

Ringslang komt voor in Oud-Zuilen en het waterrijke buitengebied ten noorden van Utrecht maar geschikt biotoop ontbreekt op het sportpark rond het kleedkamergebouw en op de mogelijke locaties van de lichtmasten. Uit de omgeving zijn waarnemingen bekend van de algemene, vrijgestelde amfibieënsoorten bruine kikker, bastaardkikker, meerkikker, gewone pad en kleine watersalamander. Deze soorten kunnen zich voortplanten in diverse watergangen in de omgeving. In het bosplantsoen ten noorden van het sportveld vinden ze geschikt landhabitat, binnen invloedssfeer van de werkzaamheden ontbreekt dit echter. Strikt beschermde soorten zoals rugstreeppad en heikikker die wel rond Utrecht voorkomen zijn niet uit de omgeving van het sportpark bekend en geschikt leefgebied voor dergelijke amfibieën ontbreekt. Effecten op beschermde amfibieën en reptielen zijn daarom uitgesloten.

3.8 Vissen

Op de locatie komt geen oppervlaktewater voor. De voorgenomen ingrepen hebben geen betrekking op de watergangen op en langs het sportpark. Een negatief effect op vissen in het algemeen is uitgesloten.

3.9 Overige soortgroepen (o.a. dagvlinders, libellen, kevers, weekdieren)

Het plangebied biedt geen habitats die voldoen aan de eisen van beschermde soorten uit de overige soortgroepen. Waarnemingen van beschermde soorten uit overige soortgroepen zijn volgens NDFF niet bekend uit het sportpark en omgeving. Soorten van de Utrechtse soortenlijst ontbreken binnen invloedssfeer van de werkzaamheden. Effecten op beschermde soorten uit overige soortgroepen zijn uitgesloten.

4. Conclusie en advies

4.1 Vleermuizen

- Sloop van het kleedkamergebouw leidt mogelijk tot aantasting van vaste, jaarrond beschermde verblijfplaatsen van de gewone dwergvleermuis. Gezien de beperkte hoogte en volume van het gebouw zijn de functies zomer-, paar- en klein winterverblijf te verwachten;
- Het perceel is eigendom van de gemeente en het gebouw is geschikt voor gewone dwergvleermuis. Er kan gebruik worden gemaakt van de gemeentelijke gebiedsgerichte ontheffing voortvloeiend uit het Soortenmanagementplan. Werk volgens het protocol diervriendelijk slopen (sloop buiten kraamperiode en periode van winterrust, ongeschikt maken verblijfplaats buiten de kwetsbare perioden). Realiseer in de nieuwbouw 10 paarverblijfplaatsen en/of 1 groepsvleermuisverblijfplaats in de vorm van inbouwvoorzieningen. Het bepalen van geschikte typen, locaties en randvoorwaarden van inbouwvoorzieningen dient tijdig en onder ecologische begeleiding plaats te vinden;
- Een alternatieve optie is het uitvoeren van nader onderzoek naar vleermuisverblijfplaatsen conform de richtlijnen van het Vleermuisprotocol 2017. Worden tijdens het onderzoek geen vleermuizen aangetroffen dan zijn in principe geen maatregelen ten aanzien van de sloop. Worden hierbij wel vleermuizen aangetroffen dan zijn alsnog maatregelen vereist (zie voorgaande punt). Omdat bij sloopwerkzaamheden altijd een vleermuisvriendelijke werkwijze en voor nieuwbouw natuurinclusieve voorzieningen geadviseerd worden verdient het werken volgens de gebiedsgerichte ontheffing echter de voorkeur in dit geval;
- Plaatsing van lichtmasten langs de noordelijke lange zijde van het sportveld kan leiden tot negatieve effecten op een mogelijke belangrijke vliegroute van vleermuizen langs de bomenrijen en watergang ter plaatse. Effecten kunnen mogelijk voorkomen of beperkt worden door bijvoorbeeld gebruik van afschermende armaturen en aanpassen van de hoogte van de masten. Een ander alternatief is dat de lichtmasten uitsluitend in de periode november t/m maart gebruikt worden omdat in deze periode vleermuizen niet of nauwelijks actief zijn. Of en hoe dit technisch en praktisch oplosbaar is dient nader

uitgezocht te worden. geeft aan hierover intern in overleg te gaan.

- Bij twijfel over de mate van effectiviteit van mogelijke planaanpassingen is nader onderzoek naar de functie “vliegroute” noodzakelijk om vast te stellen welke soorten en aantallen vleermuizen gebruik maken van de bomenrij en watergang ten noorden van het veld. Dit onderzoek dient te worden uitgevoerd conform de richtlijnen van het Vleermuisprotocol 2017. Dit betekent minimaal 2 gerichte inventarisaties in de periode 15 mei - 15 september met een tussenperiode van tenminste 8 weken tussen veldbezoeken.

4.2 Broedvogels

- De afdakjes zijn toegankelijk voor broedvogels. De sloopwerkzaamheden kunnen daarom leiden tot vernieling van nesten tijdens de broedperiode. Dit is te voorkomen door werkzaamheden te starten buiten het broedseizoen. Het broedseizoen is geen vastgestelde periode, uitsluitend van belang is aanwezigheid van in gebruik zijnde nesten. Indicatief wordt vaak de periode half maart - half augustus gehanteerd omdat in deze periode de kans op broedgevallen het grootst is. Een alternatief is om voorafgaand aan de sloop een broedvogelcheck uit te laten voeren door een terzake kundig persoon. Worden hierbij geen bezette nesten aangetroffen dan worden de openingen zo snel mogelijk dichtgemaakt om tussentijdse broedgevallen te voorkomen.
- Wanneer bezette nesten worden aangetroffen dienen werkzaamheden altijd te worden uitgesteld, ongeacht de periode en getroffen voorzorgsmaatregelen. Een broedvogelkundige dient vervolgens te bepalen wanneer de werkzaamheden doorgang kunnen vinden.

4.3 Overige soorten

- Met uitzondering van vleermuizen en broedvogels zijn geen beschermde soorten van de Wnb en Utrechtse soortenlijst te verwachten. Nader onderzoek of het nemen van mitigerende/compenserende maatregelen voor soorten anders dan vleermuizen en broedvogels is niet nodig;
- Voor alle in het wild levende wezens geldt de algemene zorgplicht. Dit houdt in dat nadelige gevolgen voor dieren en planten (beschermd of onbeschermd) naar redelijkheid zoveel mogelijk voorkomen dienen te worden. Voer de sloop gecontroleerd, in langzaam tempo en in één richting uit om eventuele dieren de kans te geven te vluchten. Snoei de vegetatie in het naastgelegen plantvak sterk terug voorafgaand aan de werkzaamheden zodat aanwezige fauna uit eigen beweging wegvlucht.

4.4 Gebiedsbescherming

- Significante effecten op Natura 2000-gebieden zijn redelijkerwijs uitgesloten. Ten aanzien van gebiedsbescherming verlangt bevoegd gezag mogelijk toch een stikstofberekening ter bevestiging. Voer in dat geval, voor zover dat nog niet gebeurd is, een berekening uit in de meest recente versie van AERIUS Calculator (momenteel versie september 2019) om de tijdelijke toename van stikstofuitstoot tijdens de aanlegfase door mobiele werktuigen en bouwverkeer te berekenen.